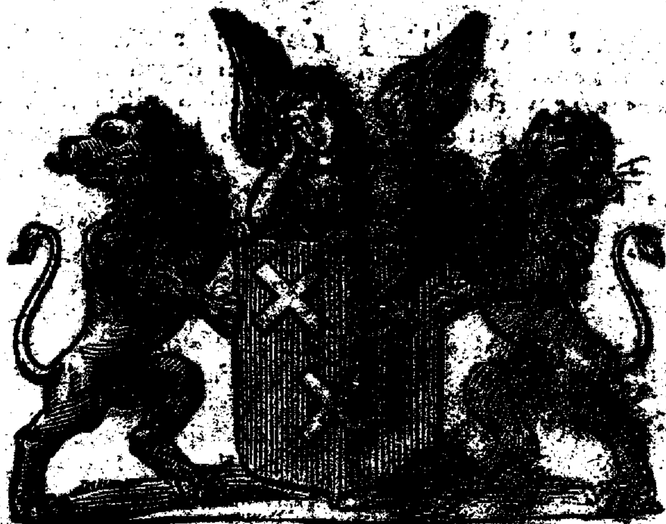
N°. 105. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD,

Woensdag 29 Augustus.

Frankrijk.

PARIJS, den 26sten Augustus.

De officiele receptien op de Tuilerien zijn reeds gisteren begonnen. Ten elf uren heeft de hertog *van Orleans* de pairs ontvangen. Ten twaalf uren was de geheele koninklijke familie in het paviljoen *Marsan* vereenigd, om den stedelijken raad der hoofdstad te ontvangen. De prefect van het departement der Seine, *Rambuteau*, voerde het woord. Na de gelukwensching over de geboorte des prinsen en de betuiging hoe aangenaam het den gemeenteraad was geweest, van den Koning zelven het eerst berigt te bekomen, en dat de jonge vorst den titel van graaf der hoofdstad zou voeren, zeide de prefect, dat de raad besloten had openbare feesten te verordenen en den graaf van Parijs met een' degen te vereeren. » Deze degen – vervolgde hij – moet, naar de bedoeling van den stedelijken raad, niet herinneren aan dien van *Karel den Groote*, of van *Napoleon*; op den overwinningsgeest is de geest van orde en vrijheid gevolgd, welke uwe regering heeft leeren beminnen en achten. Vergun het ons te zeggen, Sire, het is een degen als die van *Lodewijk Philips*, welken wij zijn' kleinzoon aanbieden; dat is te zeggen, de degen, die niet uit de schede komt dan voor de verdediging van het grondgebied en der instellingen; de degen van den vorst, die zich door Europa weet te doen eerbiedigen en in Frankrijk de regering der vrijheid onder de wetten te bevestigen.

In het antwoord des Konings zeide hij, dat het hem hoogst aangenaam was den eersten telg zijner kinderen in regte lijn, aan de stad Parijs te kunnen aanbieden. Het was hem hoogst genoegelijk meer en meer de keus van 1830 bevestigd en door een reeks van erfgenamen Frankrijk bewaard te zien voor de onafscheidelijke gevaren van het ledig staan van den troon. De jonge vorst, even als hij te Parijs geboren, kon een titel voeren die hem aan zijne geboortestad en hare bevolking verbond; een titel die van de genegenheid deed blijken welke de Koning de stad toedroeg, en hoezeer hij hare pogingen voor de verdediging der openbare vrijheden waardeerde. Haar patriotismus, hare toewijding in moeijelijke omstandigheden, hare ondersteuning van zijne zaak, hadden 's Konings vertrouwen op de bestendigheid van zijn geslacht op den troon vast gemaakt, door hetzelve te vestigen op de verdediging en handhaving onzer instellingen. In beantwoording van hetgeen de raad opzigtetijk den degen gezegd had, zeide de Koning, dat dezelve nimmer dan met goede oogmerken zou getrokken worden, en wierd dezelve getrokken, het zou steeds zijn om het einde der rampen van den oorlog te bespoedigen en Frankrijk de schoonste overwinning, die van den vrede te doen genieten.

De leden van den raad zich daarna tot den hertog *van Orleans* gewend hebbende, zeide deze onder anderen, dat zijn kind niet zou opgevoed worden zoo als vroeger de vorstelijke kinderen, maar overeenkomstig de denkbeelden en zeden van onzen tijd; vroegtijdig zou hij zijn' zoon leeren, dat men slechts door verdiensten, talenten, moed en deugd het hart der Franschen won, en dat hij hem zijnen medeburgeren zou trachten waardig te maken.

Tegen den middag begaf de koninklijke familie zich naar de troonzaal, waar achtervolgelijk al de hooge staatsligchamen werden toegelaten.

Heden zal de koning den staf en de officieren van de parijsche nationale garde en van het garnizoen ontvangen.

Aanstaanden dingsdag zal in de kerk Notre Dame door den aartsbisschop van Parijs een *te Deum* worden gezongen, hetwelk door al de leden der koninklijke familie zal worden bijgewoond. Dergelijke uitnoodiging is ook naar al de bisschoppen van het rijk afgegaan.

Woensdag zal er eene uitdeeling van levensmiddelen aan de behoeftigen worden gedaan en zullen er openbare feesten plaats hebben. Het feest door de stad te geven is bij den openbaren doop bepaald, in het begin van October.

— Het bulletin van heden luidt, dat de verontrustende verschijnselen die zich na de bevalling der prinses hadden geopenbaard, verdwenen waren en de toestand der vorstin voldoende was, even als die van den jongen prins.

— Bij onderscheidene ordonnantien door den koning op den 24sten geteekend, en die heden door den *Moniteur* worden medegedeeld, hebben er een aanzienlijk getal bevorderingen bij het leger plaats gehad. Tot luitenant-generaals zijn benoemd de marechaux-de-camp *Deponthon*, *Saint-Michel*, *Tholosé*, *Faudoas*, *Heijmes*, *Jacqueminot*; tot marechaux-de-camp: de kolonels *Nacquart*, *Parchappé*, *Bougenel*, *Leroy-Duverger*, *Brack*, *Thuillier*, *de Schauenberg*. Voorts hebben er vele benoemingen in de mindere rangen plaats gehad.

— Ter zake van de geboorte van den graaf van Parijs, zijn de vacantien der collegien van Parijs tot den 15den October verlengd geworden.

— Een der bladen beweert, dat de doctrinaire partij met de onderscheidene nuancen der oppositie zou overeengekomen zijn, om den heer *Odillon Barrot*, bij de aanstaande zitting tot het presidentschap der kamer te brengen.

— De gewone correspondentie uit Madrid tot den 19 gaande, luidt zeer geruststellend. Het ministerie scheen wederom bevestigd; men was op nieuw brieven van *Espartero* ontvangen, waarvan de inhoud wel niet bekend was, maar volgens het, gematigdheid *Espartero* van zijne eischen, althans van de voornaamste blijken. De overeenkomst schijnt op den voet getroffen, dat de ministers op hunne posten blijven, maar in andere opzigten aan des generaals verlangen voldaan worde. Immers de Madridsche courant van den 18den houdt eene lijst van bevorderingen en belooningen door *Espartero* verlangd. Onder dezelve komt voor de chef van *Espartero's* staf, *van Halen*, dien de ministers hadden willen afzetten, en wien thans het grootkruis der order van *Karel III* verleend wordt. Alleen de oorlogsminister, generaal *Latre*, schijnt zich tegen deze toegevendheid verzet te hebben; hij had op nieuw zijne demissie aangeboden, maar dezelve was niet aangenomen geworden.

Van de inneming van Morella had men te Madrid nog geen berigt; doch men verwachtte spoedig de tijding van de overgave te vernemen. Men hield het er voor, dat de karlisten meer en meer moedeloos werden. De karlisten in la Mancha en Oud-Kastilien worden in deze berigten als niets beteekenend voorgedragen, daar zij meest uit roof- en plunderzieke benden bestonden.

Men merkte steeds eene groote beweging op van koeriers tusschen Madrid en de pyreneesche grenzen, waar de heer *J. Rothschild* zich bevindt. De onderhandelingen schijnen te loopen over de verpachting der mijnen van Almaden, waarnaar ook de heer *Aguado* staat.

— Bij eene telegraphische depeche uit Bajonne van den 25sten Augustus wordt vermeld, dat *Munagorri* op het punt stond om zijn' veldtogt te openen en de Baskische provincien binnen te rukken, ter verdediging en handhaving der voorregten van het gewest. — *Espartero* zou den 22sten den aanval op Estella begonnen hebben.

— Heden uit hoofde van den Zondag geene fondsnotering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 25sten Augustus.

Z. M. de Koning van Pruissen zal zich den 12den der volgende maand naar het legerkamp bij Maagdenburg begeven, alwaar ook de Keizer van Rusland den 14den verwacht wordt, waarna de groote parade en veldmanoeuvres zullen plaats hebben. Den 19den keeren de beide Vorsten naar Berlijn terug, van waar de Keizer in het laatst der maand naar zijne hoofdstad denkt af te reizen. De Keizerin neemt waarschijnlijk tegen het midden van October de terugreis naar St. Petersburg aan.

Prins *August* van Pruissen heeft eenen eigenhandigen brief van den Sultan ontvangen, in welken deze hem zijnen dank betuigt voor de minzame ontvangst van den turkschen gezant te Berlijn. Deze onderscheiding verdient daarom opmerking, dewijl de Sultan anders geene eigenhandige brieven dan aan regerende Vorsten rigt.

— In brieven uit Lucern van den 19den dezer, wordt gezegd, dat de hertog *van Montebello* den President van den Landdag mondelinge mededeeling gedaan had van eenen brief des Franschen ministers van buitenlandsche zaken, volgens welke hij gezant zijne paspoorten moest vragen, bijaldien het bondgenootschap niet aan den wensch der regering, wegens *Louis Napoleon*, voldeed. Ook de oostenrijksche gezant, graaf *de Bombelles*, zou verklaard hebben, dat die Prins niet als zwitsersch burger, maar alleen als politiek uitgewekene kon worden aangemerkt; terwijl eindelijk de Badensche Zaakgelastigde genoemden President berigt heeft, dat het grondgebied van Baden den Prins van nu af aan ontzegd is. Het bevestigt zich, dat de Groote Raad van Thurgau den 22sten moest bijeen komen, om over deze aangelegenheid te beraadslagen. Vrij algemeen dacht men dat die Vergadering een weigerend antwoord op de fransche nota geven zou.

— HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk hebben den 17den, na nog des morgens vroeg eene mis in de hoofdkerk bijgewoond te hebben, Inspruck verlaten en de reis naar Milaan voortgezet. Voor zijn vertrek heeft de keizer bij een eigenhandig schrijven aan den gouverneur van het gewest, den hofraad *von Benz*, zijne erkentelijkheid betuigd over de wijs waarop hij door zijne trouwe Tyrolers ontvangen werd. Den 18den is de Keizer te Botzen aangekomen en door de bevolking met de grootste geestdrift ontvangen.

— Berigten uit Konstantinopel tot den 29sten Julij vermelden, dat de turksche hoofdstad den 27sten door een geweldigen orkaan was geteisterd geworden; de zee vooral was zeer verbolgen geweest. Gelukkig had de storm slechts kort geduurd. Omtrent duizend kleine vaartuigen waren bijna geheel vernield geworden, en verscheidene groote schepen hadden aanzienlijke schade bekomen. — De pest was te Widdin en Brussa uitgebarsten; ook te Konstantinopel hadden zich enkele gevallen voorgedaan. De Sultan had bij een eigenhandig schrijven de vier te Brussa staande regimenten terug ontboden.

— Te Weenen waren 20sten dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 107⅜; 4 pCt. 100⅝; 3 pCt. 80⅞; Bankactien 1436½.

Nederlanden.

Breda, den 28sten Augustus.

Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

» Naar men verzekert zal Z. M., omstreeks den 10den der volgende maand, het paleis het Huis in het Bosch verlaten en weder Hoogstdezelfs intrek in 's Konings paleis in de residentie nemen.

» In het begin der volgende maand keert H. K. H. prinses *Albert* van Pruissen, naar Berlijn terug.

» Den tijd, welken H. K. H. prinses *Albert* alhier doorbrengt bezigt Hoogstdezelve, onder anderen, tot het bezigtigen van onderscheidene nuttige inrigtingen. Zoo heeft H. K. H., heden de koninklijke muzijkschool bezocht en hebben de kweekelingen derzelve onderscheidene proeven hunner bekwaamheid in onderscheiden vakken der toonkunde gegeven. Hoogstdezelve scheen daarover bijzonder voldaan te zijn.

» In den afgeloopen nacht is in deze residentie aangekomen, de heer *Fabricius*, gewezen raad van de Ned. legatie aan het fransche hof, laatstelijk komende van Wiesbaden. Dezelve is aan het Heeren logement afgestapt. Naar men verneemt, zal Z. Exc. de baron *Fagel*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister in Frankrijk, die een geruimen tijd in deze residentie heeft doorgebragt, zich binnen weinige dagen, naar Parijs begeven."

— De Burgemeester der gemeente Uitgeest c. a., *G Muntjewerff*, is door den Koning eervol ontslagen als ontvanger der directe belastingen en accijnsen aldaar, met toekenning van pensioen, alsmede *P. W. Meyer*, Rijksontvanger te Wehl, benoemd tot eersten klerk bij den verificateur der comptabiliteit te Leeuwarden, in wiens plaats is aangesteld *C Boerstecher*, visiteur te Bath.

— Tijdelijk is het non-activiteits tractement toegelegd aan den kapitein van de 10de afdeeling *J. C. L. Keenske*, aan den eersten luitenant van de 18de afd. *C. J. L. Strater* en aan den tweeden luitenant van de 13de afd. *G. J. Haak*.

— Het Nederlandsche leger heeft dezer dagen het verlies te betreuren van den HEd. Gestr. heer *J. van Gorkum*, luitenant-kolonel, kommandant van de 17de afdeeling en ridder van de Militaire Willemsorde, op den 19den dezer te 's Bosch overleden. Ook zijn dezer dagen overleden: op Welgelegen, in den Ouden Rijn, aan de Leidsche vaart, bij Utrecht, de HEd. Gestr. heer *J. Leijdel*, oud luitenant-kolonel, en te Utrecht, de WEd. Gestr. heer *W. J. Budding*, gepensioneerd majoor en ridder van de Militaire Willemsorde.

— De kunst van den druk met gouden letters vindt hier te lande waardige navolgers. Behalve dat de heer *Blommendaal*, daarvan, zoo als wij gisteren meldden, eene proef heeft geleverd, hebben de heeren *Wijt en Zonen* te Rotterdam met gouden letters gedrukt: *'s Konings Verjaardag*, bevattende eenen herdruk van *Tollens* Volkslied: *de Koning leev', de Koning leev'*; en de heeren *A. Zweesaardts* een lied op 's Konings verjaardag: *Vier Neerland feest*, van den heer *A. van der Hoop* Jr. De heer *Zweesaardts* heeft bovendien een der exemplaren op dezelfde bladzijde met drie onderscheidene kleuren gedrukt.

— In een onzer letterkundige tijdschriften vindt men uit den mond van een achtenswaardig en beroemd regtsgeleerde, voorzitter bij eene onzer regtbanken, de opmerking opgeteekend: » dat van de *tien* echtscheidingen die onze regtbanken uitwijzen, er *acht* zijn, waarbij de *dronkenschap* als naaste of aanleidende oorzaak te houden zij."

Men kan ook hieruit afleiden hoe noodzakelijk het zij, dat, langs alle middelen, het verregaand misbruik van sterken drank in ons vaderland beperkt worde. Daartoe kan in de eerste plaats het verspreiden van volksgeschriften tot waarschuwing en afschrikking strekken, en al dadelijk doen zich daartoe een paar volksverhalen door de Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* uitgegeven, en het onlangs uitgekomen met nadruk gestelde werkje van den heer *Heldring* aan den geest voor.

In Duitschland, alwaar een *Hufeland* reeds voor jaren tegen het toenemende kwaad vermaand heeft, begint men zich ook meer aan de stuiting van hetzelve te laten gelegen zijn. Onder anderen komt in het jongste no. van het Vierendeeljaarts-schrift daartegen een betoog voor.

— Als een blijk van den vooruitgang onzer kleine of kustvisscherij, verneemt men uit het zeedorp Zandvoort, dat er dit jaar twee pinken ter steurharing-visscherij worden uitgerust; iets hetgeen zoover men weet aldaar nog niet had plaats gehad.

— In de afgeloopen week zijn uit de haringvloot aangekomen 18 schepen, als: 17 te Vlaardingen en 1 te Amsterdam; bij de eersten waren 2 schepen van Zwartewaal waarvan een tweede reizer, en 1 van Enkhuizen. De gezamenlijke aanbrengst was *p. m.* 250 last, de prijs van de vollen haring staat nog den 28sten dezer op *f* 21.

— Volgens de jongste berigten van de kust van Guinea, welke tevens het berigt der aankomst van de expeditie onder den generaal-majoor *Verveer*, hebben overgebragt, zou de veldtogt binnen veertien dagen worden geopend en beloofde men zich daarvan den gunstigsten uitslag. Vele negers, die om de nederlandsche forten wonen, hadden hunne diensten aangeboden; zelfs hadden eenige leden van de vijandelijke partij voorgesteld, om hun opperhoofd uit te leveren.

— Uit de jongste Javasche berigten blijkt nog dat door Z. Exc. den gouverneur-generaal benoemd zijn: tot leden der hoofdkommissie van weldadigheid, de heeren *P. H. Menu* en *W. H. H. van Riemsdijk*, en zulks ter vervanging van de aftredende leden *M. H. Halewijn* en *J. Penning Nieuwland*.

Uit 's lands dienst zijn ontslagen: de president van den raad van justitie te Makasser *J. C. Vetter*, en de gewezen magistraat en fiskaal bij den raad van justitie te Makasser *D. F. Liedermooij*.

— Naar luid eener aankondiging van den president en de directeuren der Javasche bank, zal er, dit jaar, op elk van derzelver aandeelen, zuiver worden uitgedeeld *f* 165,00, en zal de verdere overwinst, ten bedrage van *f* 9030,31, voor het reserve-fonds worden afgezonderd. Tot directeuren over het elfde boekjaar zijn gekozen de heeren *C. J. Verkonteren*, *J. van Dasten* en *A. A. Vinju*, en zulks in de plaats van de aftredende heeren directeuren *O. M. Roberts*, *T. Schuurman* en *M. Reijnst*.

— Den 19den April is te Batavia overleden de weledel gestr. heer *Jan Cornelius Ritsman*, 2de luitenant bij het 2de bataillon infanterie, ridder der Militaire Willemsorde 4de klasse. Den 22sten Maart is, in het hospitaal te Goego Malintang, overleden de weledel gestr. heer *C Presser*, in leven officier van gezondheid der derde klasse.

— Ter vermijding der toepassing van de op het verzuim en de overtreding gestelde straffen zijn de nalatig geblevenen door den resident van Batavia herinnerd aan het bestaande besluit van 12 April 1837, waarbij bepaald wordt, dat alle Christenen en Joden, in Nederlandsch Indie gevestigd, die nog geenen geslachtnaam en geene vaste voornamen bezitten, verpligt zijn zoodanige namen aan te nemen en daarvan eene verklaring af te leggen, voor den ambtenaar van den burgerlijken stand hunner woonplaats.

— In het belang van handel en scheepvaart is het niet onverschillig om meerdere bekendheid te geven aan den navolgenden maatregel waaraan tot nog toe door het gouvernement van Zweden en Noorwegen met de meeste stiptheid de hand gehouden wordt:

De bevelvoerders van schepen, namelijk, welke het voornemen hebben om naar een Zweedsche of Noorweegsche haven te zeilen, moeten in de haven, van waar zij vertrekken, hunne manifesten door den Zweedschen consul [illegible] viseren, daar het verzuimen van deze bepaling in Zweden [illegible] boete van twee honderd kroonen bestraft wordt.

— In de eerste zes maanden van dit jaar zijn te Malaga twee Nederlandsche schepen van Gibraltar en [illegible] aangekomen, in ballast en met eenige goederen, voor den doorvoer bestemd. Deze schepen zijn, hoofdzakelijk beladen met wijn, rozijnen, lood en schors, naar Rotterdam vertrokken.

Vrijdag ll, heeft vorst *Leopold* de troepen in het kamp van Beverloo in oogenschouw genomen en bij die gelegenheid een vaandel aan het vereenigd regiment grenadiers en voltigeurs uitgedeeld.

— Men zegt dat het hof van rekeningen te Brussel geweigerd heeft zijne toestemming te geven tot het uitkeeren eener som van 45,000 fr., die het bestuur aan den Aartsbisschop van Mechelen, den heer *Sterckx*, heeft toegelegd voor zijne reis- en verblijfkosten naar Rome, waar hij den kardinaalshoed gaat ontvangen.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (27 Augustus) genoteerd: Belg. 101½; O. Met. 106½; Sp. Ardoin 16¾, ⅝; Nap. r. 93⅝; Rom. L. 101½; Certif. te Antw. 100¼ [illegible] 81½. — Wissel op Amst. en Rott. ⅝ pCt. v. pap. en kont.

De berigten uit Londen tot Zondag den 26sten, houden weinig nader nieuws.

Volgens aldaar ontvangen tijdingen uit Mexico, waren de ingezetenen onvermoeid bezig met de kasteelen van St. Jean d'Ulloa in den best mogelijken staat van tegenweer te brengen. Ook Vera-Crux werd aanzienlijk versterkt. Een aantal kustbewoners was tot een korps militie vereenigd, en drieduizend man reguliere troepen hadden de hoofdstad verlaten, om Jalapa en Perote te bezetten. Het fransch blokade-eskader bleek op ver na niet voldoende te zijn om het inloopen van kleine geladen vaartuigen in onderscheiden havens te verhinderen.

— Nadere berigten uit Konstantinopel, tot den 1sten Augustus, behelzen geen ander nieuws, dan de bevestiging van het afbreken der betrekkingen tusschen den engelschen gezant naar [illegible] Indie. De Shah stelde zijn volle vertrouwen in den bijstand van den russischen generaal *Simonitch*, tot de verovering van Herat.

— Ter Londensche beurs van Zaturdag den 25sten waren genoteerd: 3 pCt. geo. 94⅞; Ned. 2½ pCt 54¼; Id. 5 pCt. 101¾; Spanje 21⅜; Port. 24.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.